

Széphalmi keresztút

2017

Bevetés

A dolgok nem mutatják, hogy nincs Isten, de nem mutatják kézzelfoghatóan Isten jelenlétét sem. Minden magán viseli e bélyeget. (*Pascal*)

Kétféle értelmes ember van csak: az, aki Istent tiszta szívből szolgálja, mert ismeri, és az, aki tiszta szívből keresi, mert nem ismeri. (*Pascal*)

Kétféle keresztény van: az egyik, aki követi Jézust, és a másik – az olcsóbb kiadás –, aki csodálja őt. (*Kierkegaard*)

I. állomás: Pilátus halálra ítéli Jézust

Az igazság nincs időponthoz kötve. Mindig időszerű, kiváltképpen akkor, amikor időszerűtlennek látszik. (*A. Schweitzer*)

Az erőszaknélküliség magasabb rendű, mint az erőszak, megbocsátani férfiasabb dolog, mint büntetni. (*Gandhi*)

Hatásában az erőszaknélküliség szüntelen szenvedést jelent. Nem alázatos behódolás azzal szemben, aki rosszat cselekszik, hanem a lélek erejének latbavetése a zsarnok akarata ellenében. (*Gandhi*)

II. állomás: Jézus vállára veszi a keresztet

Szembeállni nagyobb erővel, persze nem a vagyon vagy a gyilkosságok védelmében, olyan, mint a magaslati levegő: tisztán tartja az ember lelkét. (*Moldova Gy.*)

Az üldözés szele által csak a kereszténység szene kap lángra, és pedig annyira, hogy néha úgy látszik, az üldöztetés hiánya azt jelentené [a kereszténység] számára, [hogy] nem létezni. A látszólagos jólét, a közönyös kegy a legrettenetesebb számára. (*Mereskovszkij*)

Ki sorsát gyáván rettegi, / kit félelem kísért, / kockára tenni nem meri / mindenét, mindenért. (?)

III. állomás: Jézus először esik el a kereszttel

A testi sértésekről készíthető láttelelet. Így az is megállapítható, hány napon belül gyógyulnak. De ki mondja meg egy szóról, egy hangsúlyról, egy vállvonogatásról vagy egy röhögésről, hogy meddig lehet utána életben maradni, s miféle belső érzésekbe hal bele ilyenkor az ember? – [Úgynevezett] „kis” tettek [pedig] már csak azért sincsenek, mert lehet a következmények útja ismeretlen, legalábbis nem látható, mégis messze gyűrűző, s a másik ember életében súlya lehet egy egészen egyszerű gesztusnak is. (*Ancsel É.*)

IV. állomás: Jézus találkozik fájdalmas anyjával

Az ember minden igazi válságában maga marad. Belső válságait gyengeségnek érzi, gyakran gyalázatos gyengeségnek; kapkod társ, segítő kéz után, azonban tapasztalnia kell, hogy egyedül van, nincs társa, nem is lehet – amint a születés meg a halál válságával is egyedül kell megküzdenünk. (*Kodolányi J.*)

Nagyot csinálni éppen ezen múlik: Túllépni a holtponatokon. A fáradtság, a bizonytalanság, az ellenvélemények, a kudarc holtpontjain. Ehhez kell a rendíthetetlen hit – ó, nem magunkban, a [saját] nagyságunkban, hanem a cél „szent”-ségében és „igaz”-ságában. (*Merza J.*)

V. állomás: Círeai Simon vízén Jézus keresztféjét

Nem minden véletlen sorsszerű, de a sors gyakran közlekedik véletlenekben. (Jókai Anna)

Az olyan vidékek, ahol kellemes és könnyű az élet, kegyetlenek: fölösleges egymásnak segíteni. Minek is törődünk a szomszédal? A jólelkűség, a segítségnyújtás szükségképpen azokon a tájakon szokásos, ahol nehéz az élet; ott mindenki megérti, meg tudja osztani mások szenvedéseit. (Vercors)

Egyetlen áldozat sem vész el, ha nem jegyzi is [fel] a történelem. Isten megteszi. (R. Rochhuth)

VI. állomás: Egy asszony letörli Jézus arcát

Az ember dolga, hogy erkölcsében hasonlítson Istenhez, mivel egyebekben nem is mérhető hozzá. (Major Ottó)

Kinek-kinek a jelleme válságos helyzetben mutatkozik meg igazi mivoltában. (Major Ottó)

Kétféle dolog van: a csapások és az áldozatok. Az kéne, persze, hogy legyen egy harmadik csoport is. [Tehát jobb, ha] mindig az áldozatok oldalára állunk, hogy fékezzük a rombolást. Az ő körükben legalább kutathatjuk, miként jutunk el a harmadik csoporthoz, vagyis a békéhez. (Camus)

VII. állomás: Jézus másodszor esik el a kereszttel

Legtöbbünknel az emlékezés csak arra jó, hogy önmagát sajnálja. ... [Elvetendő] az az önelégült mélabú, amellyel saját balszerencsénket szemléljük, [elvetendő] a megfontolt részvétnak ez a formája, amelyből hiányzik a hajlandóság arra, hogy felismerjük az igazi szenvedést, megértsük az áldozatok ínségét. Meg kellene már szoknunk, hogy emlékezetünkben előbb a mások szenvedéseit kutassuk fel, a mások fájdalomkiáltásait, a mások halálfélelmét. Ezzel kezdődjék emlékezésünk, és ne a saját bajainkon siránkozó szemlélődéssel... S ezt a kísérletet addig kell folytatnunk, amíg magunk is érezni nem véljük a kínpad gyötrelmeit, amíg szemünk ki nem mered a döbbenettől. (S. Lenz)

VIII. állomás: Jézus megfeddi a siránkozó asszonyokat

A szórakozottság, föltéve, hogy nem az esernyőjéről feledkezik meg az ember, hanem akkor jár máson az esze, amikor éppen egy kétségbeesett ember szavára kellene odafigyelnie: a szórakozottság ilyenkor már régen nem [egyszerűen] hiba. – Vajon nem merő szórakozottságból [...] kifolyólag történt-e, hogy az emberek azon a fontos napon, azon a [...] téren, ahol joguk volt választani, hogy melyik halálraítélt kapjon kegyelmet, nem annak a nevére kiáltották, akit pedig meg akartak menteni a kereszthaláltól? (Ancsel É.)

IX. állomás: Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Jézus-követésünk buktatóiban és kudarcaiban nem az a legrosszabb, hogy sokszor legjobb szándékaink is csődöt mondanak, illetve gyengeségünk, butaságunk, lustaságunk vagy gyáva-ságunk miatt ismételen elesünk, hanem az a minduntalan feltámadó kísértés, hogy számtalan elesésünk nyomán abbahagyjuk az erőfeszítést, ne próbáljunk már fölkelni és folytatni az utat – és ezzel elkövessük a legnagyobb ámulást: lemondva Eszményeinkről, leboruljunk a Tények előtt. (Saját, 1997)

[De] aki nem hagyja magát megfosztani bizalmától, akkor sem, ha a célhoz [gyötrelmes] út vezet, és útközben segítségre szorul; aki nem adja föl a reményt, hogy mindennek megvan az értelme, és ez egy szép napon kiderül – az rátalál a fáradhatatlanság ösvényére. (C. Bamberg)

X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

A szeretet szenvedése, ez a legtöbb, amit az ember a földön elérhet. Ebben hasonlatossá válhat Istenhez, aki szenved az általa teremtett világ bűnei miatt. S amiképpen Isten nem cserélne a Sátánnal, aki örömét leli a sötétségben, a bűnben és a gonoszságban, úgy az igaz tanító sem cserél a gonosszal, a szenvedő ártatlan sem a diadalmaskodó tömeggel, az éhező sem a dőzsölő gazdaggal, s a valódi [vallásosság] sem a hivalkodó képmutatással. (Major Ottó)

XI. állomás: Jézust a kereszthez szegezik

Csak a világ ellen lehet nagy az ember, sohasem a világgal; akiket legyőznek, azok az örök győzők, és a hang valóságosabb, mint a láрма... Az ilyen emberben és általa is szól az Ige. Csak arra van szükség, hogy lelkének legbelső hallását finomra és élesre köszörülje, s akkor majd meghallja a megvesztegethetetlen és egyetlen igazságot, amelyet követnie kell. (F. Werfel)

XII. állomás: Jézus visszaadja a Lelket Atyjának

A kereszt volt mindig az utolsó fegyver a vallásoskodó emberek és a világ kezében az igazság ellen, ha már nem tudták elviselni az igazság leleplező világosságát... Még sohasem ítéletek el egyetlen szentet sem anélkül, hogy a közvéleményt ne akarták volna meggyőzni arról, hogy most egy csalót tesznek ártalmatlanná, nehogy az egész népet megrontsa. Az igazságot mindig szektásnak és eretneknek bélyegezve feszítették keresztre. (J. Kroeker)

XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről

Igaz, a történelem előbb-utóbb minden szenvedést megront, az elszenvedett fájdalmakat semmibe veszi, elnézően lemosolyogja a meggyőződéseket, amelyekért kínpadra vonattuk magunkat. Ez ellen senki sincs bebiztosítva, aki szenvedett. Mindennek megvan a maga temetője, legszebb céljainknak is. De amíg lehetséges, azon kell lennünk, hogy igazoljuk szenvedéseinket. Mert a szenvedés az egyetlen dolog, amelyet nem lehet kétségbe vonni. (S. Lenz)

XIV. állomás: Jézust sárba helyezik

Bár a világ sohasem nyugszik, amíg a sárba nem húz, el nem tapos mindent, ami szent – valami elpusztíthatatlanul megmarad. Lehet azután a vereség mégoly tökéletes, az Ember valahol, valamiképp újramezdi a küzdelmet, s megment valami töredéket ebből az emlékezésből. És fölébresztve másokban is, továbbadja az idők végezetéig. (Kodolányi)

Befejezés

Isten útjai gyakran szövevényesek és látszólag ellentmondásosak. Ha azonban nem csupán előrenézünk, hanem haladunk is előre, akkor mindig lesz elég reményünk ahhoz, hogy tovább éljünk. (M. Krause)

Ha az utópia oázisai kipusztulnak, a banalitás és a tanácstalanság sivatagjai fognak elterpeszkedni. (J. Habermas)

A tökéletesség útjának meglátása hívás a tökéletességre. (J. H. Newman)

Boldog, aki nem fojtotta el látomását. (T. de Chardin)